

## BIBLIAISMERET

A Bibliaismeret alapvető *feladata* a Biblia igazságainak megismertetése, a Teremtő és Gondviselő Mennyei Atya bemutatása, és ezek alapján a gyerekek társaikhoz, családjukhoz és környezetükhöz való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A Biblia és annak tanítása több évezredes múltra tekint vissza. A köznevelésben most újból bevezetésre kerülő hittan létfontosságú ahhoz, hogy a felnövő generációk keresztény emberként tudjanak majd szembenézni korunk megannyi új és régi kihívásával. A tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője az erkölcstannal megegyezően, az értékek közvetítése, valamint az, hogy Isten Igéjének alapnormái egyre inkább a tanulók viselkedésének belső szabályozó erőivé váljanak.

A Bibliaismeret *középpontjában* a Mindenható Isten kijelentése áll, amely képes formálni a gyermeki személyiséget – testi, szellemi és lelki értelemben egyaránt. Ez határozza meg a tanulás-tanítás folyamatát, illetve a tartalmának szerkezetét. A Biblia évezredek óta tartalmazza azok az elidegeníthetetlen emberi jogokat, melyeket megfogalmaztak az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában, valamint hazánk Alaptörvénye is rögzítette. Ezek a jogok alapvetően a közös teremtettségünkből, istenképességünkből illetve Isten felénk való szeretetéből származnak. Minden embernek joga van a szabad élethez. Isten Igéje hirdeti a személy egyediségét, értékes voltát és a fajra, nemre való megkülönböztetés nélküli méltóságát. Ugyanakkor határozottan tanít a bűn, erkölcstelenség romboló hatásáról, és hirdeti a kiutat ezekből Jézus Krisztus által. A Bibliaismeret magába foglalja az ember minden fontos viszonyulását – Istenhez, a jóhoz és gonoszhoz, önmagához, társaihoz és közösségeihez, környezetéhez és a világhoz –, mert ezek alapozzák meg azt az értékrendet, amelyre az ember döntései során támaszkodhat.

A Bibliaismeret egyben erkölcsi nevelés is. Egyik *célja* a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, az Isten Igéjében megfogalmazott és általában az európai keresztény kultúra alapvető erkölcsi értékeinek tanulmányozása és alkalmazása a mindennapokban – azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsi kérdésekről való gondolkodás során az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződéseké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori keresztény életmódot, életfelfogást és életminőséget.

A Biblia érték közvetítő tanítás. Az isteni ihletettség, a több évezredes kipróbáltság és hatása a világra meggyőzően bemutatja, hogy napjainkban is létjogosult a belőle kiolvasható értékrend. Ezek alapján lehet véleményt formálni a cselekedetek és az elmulasztott cselekedetek, a társadalmi teljesítmények megítéléséről. Mindezek alapvetően összhangban állnak az egyetemes és európai emberi értékrenddel, amely az Alaptörvényben is megjelenik.

Az értékek és a normák világosan megfogalmazottak. *Vita és egyeztetés* tárgyát ezek megélése, megvalósulása képezheti napjaink társadalmában, amikor a környezet a korábbiaknál kevesebb biztos tájékozódási pontot kínál a fiatalok számára.

*A magatartást befolyásoló értékek/erények* egy része személyes jellegű, mivel az énnel, az identitással és az Istennel való személyes kapcsolatról szólnak. Más részük interperszonális – másokra és a hozzájuk fűződő kapcsolatainkra vonatkoznak. S megint más részük alapvetően társadalmi jellegű – közösségeinkhez és környezetünk egészéhez kapcsolódva fontos szerepet játszanak abban, hogy világunk élhető, áldott és utódainkra is átörökíthető maradjon. A Biblia mindezt a két nagy parancsolatban foglalja össze: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. ...Szeresd felebarátodat, mint magadat. (Máté evangéliuma 22. rész 37. 39. vers)

A tananyag felépítése egyrészt lineáris, hiszen sorba veszi a Bibliai történeteket az Ószövetségben a Teremtéstől a Bírák koráig másrészt pedig spirális szerkezetű, mert az ünnepkörök illetve Jézus élete és tanítása évfolyamonként ismétlődően megjelenik.

A hittantanár, *Bibliaismeret tanító feladata* elsősorban a Biblia és annak üzenetének megismertetése, megszerettetése. Történeteken, tanításokon keresztül segítheti a gyermekek ismeretének bővülését, de ezeken keresztül be kell mutatnia a napjainkban is jelen lévő és szerető Istent.

Tagadhatatlan azonban – különösen az általános iskolai korosztály esetében –, hogy az eredmény döntő mértékben nem a közlések tartalmán, hanem a közvetítés módján múlik. Egy hiteles felnőtt, akinek Istenben vetett hite összhangban van tetteivel, *példája révén* akár erősebb és maradandóbb erkölcsi hatást tud gyakorolni a gyerekekre, mint mások a szavaikkal.

A Bibliaismeret tanítását többféle pedagógiai módszer és tevékenység segítheti, amelyek legfontosabb közös jellemzője az élményszerűség, a fizikai, szellemi és lelki értelemben vett cselekvő tanulói részvétel. A Bibliaórák munkaformája lehet sok egyéb mellett: a beszélgetés, az önkifejező alkotás, a szerepjáték, a megfigyelés, a kérdés, valamint az iskolai és a helyi közösség életébe, esetleges problémáinak megoldásába, a különböző szintű közösségi életbe való tevékeny bekapcsolódás például az ünnepkörök révén.

Mindezzel összhangban az *értékelés* módja is részben eltér a hagyományos tantárgyi értékeléstől, miközben megtarthatja annak felépítését.

A kötelezően választható bibliaismeret tantárgy értékelése során az általános iskola 1. évfolyamában, valamint a 2. évfolyam első félévében szöveges értékelést, a 2. év végétől pedig osztályzatokat kapnak a tanulók. A fakultatív bibliaismeret oktatás során nem értékeljük a tanulókat, a bizonyítványban jelezzük, hogy részt vettek a bibliaismeret órákon.

Osztályzattal értékelhető az egyéni vagy közös feladatokban való részvétel, illetve egy-egy konkrét tevékenység. Soha nem irányulhat viszont az értékelés azoknak a személyes vélekedéseknek a minősítésére vagy osztályozására, amelyek a gyermek életszemléletét tükrözik.

Fontos, hogy tanulóink folyamatos visszajelzést, pozitív megerősítést kapjanak munkájukról. A tanár az értékelésben arra fókuszáljon, mi az, amit a tanuló tud. A bibliaismeret órákon nem a memória, nem a logika vagy a kézügyesség a lényeg. A tananyag átadásánál a tanárnak arra kell törekednie, hogy a tanulók aktív órai részvétele során a tanítási órán elsajátítsák a szükséges ismereteket. Lehetőség szerint csak szorgalmi feladatokat adjunk, ne legyen kötelező házi feladat. A memoriterek is közösen a tanítási órákon igyekezzünk megtanítani. Az így megszerzett tudásról az egyes fejezeteket követő írásbeli témazárók segítségével tájékozódhatunk, vagy projektfeladatokat adhatunk, s a projektmunkát értékelhetjük a témakör végén. Azonban ügyelnünk kell arra, hogy a bibliaismeret nem válhat a tanulók számára egy a többi tantárgyhoz hasonló számonkérési kötelezettséggel követelő ismeretanyaggá. Meg kell őrizni azt a többletet, amit a Biblia lelkiülete és értékrendje képvisel.

Az 1. és 2. évfolyamon a tanuló szöveges értékelése:

Jól megfelelt:

- tudása pozitívan értékelhető
- teljesítménye kiemelkedő
- órai aktivitása példamutató
- szorgalmi feladatokat végez
- példaként állítható a közösség elé

megfelelt:

- tudása ingadozó
- képességei alatt teljesít
- az órákon passzív, nem vesz részt a közösségben

- önállóan, irányításra szorul

nem felelt meg:

- ismeretei nem érik el a korosztályától követelhető minimális szintet
- ennek megváltoztatására nem is törekszik
- az órákon passzív, nem motiválható

Felsőbb osztályokban az érdemjegyek kialakítása a humán tantárgyak értékelési módszerét kövesse.

Munkafüzetek:

Életrevaló – Bibliaismeret 1. Munkafüzet (HA-1011)

Életrevaló – Bibliaismeret 2. Munkafüzet (HA-1020)

Életrevaló – Bibliaismeret 3. Munkafüzet (HA-1030)

Életrevaló – Bibliaismeret 4. Munkafüzet (HA-1040)

Tanítói kézikönyvek:

Életrevaló – Bibliaismeret 1. Tanítói kézikönyv (HA-1018)

Életrevaló – Bibliaismeret 2. Tanítói kézikönyv (HA-1029)

Életrevaló – Bibliaismeret 3. Tanítói kézikönyv (HA-1039)

Életrevaló – Bibliaismeret 4. Tanítói kézikönyv (HA-1049)

## 1. évfolyam

<b>Tematikai egység</b>	<b>„Mi Atyánk”</b>	<b>Órakeret 9 óra</b>
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Személyes és családi élmények	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:</b>	Istenkép alakítása a korosztály szintjén. Az én és Isten viszonya. Helyünk a teremtett világban.	

<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>
<p><i>Ki Isten?</i> Mit jelent: Isten az Atya? Mit jelent: Isten szent? Milyen a mennyország? Mit és hogyan teremtett Isten? Miben hasonló Isten hozzánk? Miben különbözik Isten tőlünk?</p> <p><i>Hogyan szólhatunk Istenhez?</i> Mi az imádság? Mit jelent beszélgetni Istennel? Mikor szólíthatjuk meg Istent? Ki szólíthatja meg Istent? Milyen fajta imádságok vannak?</p> <p><i>Hogyan szól hozzánk Isten?</i> Hogyan szól hozzánk a teremtett világban? Hogyan szólítja meg az embert? Hogyan szól a Biblia által? Hogyan szól a Gondviselésen keresztül?</p> <p><i>Mi a jó és a rossz?</i> Mi a jó és a rossz? Ki mondhatja meg mi a jó és mi a rossz? Miért érdemes a jót választani? Mi lehet a rossz választásának következménye?</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> Személyes élmények megjelentetése sík vagy plasztikus alkotásokban</p> <p>Fantázia, kreativitás</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Beszédkészség, beszédbátorság fejlesztése A szituációnak megfelelő nyelvhasználat fejlesztése Szókincsfejlesztés</p> <p><i>Környezetismeret:</i> A Föld Növény és állatvilág</p> <p><i>Ének:</i> Dalok tanulása Harmonikus mozgás</p>
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Isten, Atya, Teremtő, Imádság, Gondviselés, Jó, Rossz

<b>Tematikai egység</b>	<b>Jézus élete</b>	<b>Órakeret 17 óra</b>
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Karácsony és húsvéti ünnepek saját élménye	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Jézus személyével való ismerkedés. Jézus szeretetének tudatosítása bibliai történeteken keresztül. Karácsony és Húsvét ünnepekőre átérzésének elősegítése.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Jézus születése</i>            Hogyan jelezte előre Isten Jézus születését?            Hol és hogyan született meg Jézus?            Hogyan ünnepeljük Jézus földre jöttét?            Milyen szokások kapcsolódnak Karácsony ünnepköréhez?</p> <p><i>Jézus gyermekkor</i>            Milyen gyermek volt Jézus?            Hogyan kell viselkednie egy gyermeknek?            Mi a különbség a gyermekek és a felnőttek világa között?            Miért jó templomba, imaházba járni?</p> <p><i>Jézus csodálatos tettei</i>            Mit nevezünk csodának?            Jézus milyen tulajdonságai fedezhetőek fel a bibliai történetekben?            Mit üzennek számunkra ezek a csodálatos tettek?            Mit gondoltak Jézusról az emberek?</p> <p><i>Húsvét ünnepköre</i>            Mi történt Virágvasárnap?            Hogyan zajlottak a Nagyhét eseményei?            Mit jelent a testünk halála?            Miért fogták el és ítélték el Jézust?            Milyen volt Jézus feltámadása?</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i>            Egyszerű ítéletalkotás            történetek szereplőiről            Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékban.            Szöveges üzenetek érzelmi tartalmának megértése            A szituációnak megfelelő nyelvhasználat alkalmazása            Nem verbális jelzések tartalmának felismerése</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i>            Történetek vizuális megjelenítése            A közvetlen és közvetett kommunikáció közti különbségek felismerése</p>

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Jézus, születés, gyermekkor, felnőttkor, csoda, szeretet, halál, feltámadás
--------------------------------	---

Tematikai egység	Isten szeret engem	Órakeret 4 óra
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Szülői szeretet, óvodai, iskolai elfogadó, befogadó közeg	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:</b>	Isten szeretetéből következő értékes voltunk tudatosulása. Isten gondviselésének megtapasztalása a mindennapok eseményeiben.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Isten szereti a világot</i>  Miért szeretheti Isten a világot?  Hogyan fejezi ki Isten az ő szeretetét?</p> <p><i>Jézus szereti a gyermeket</i>  Miben különböznek a gyerekek a felnőttektől?  Miért szereti Jézus a gyermekeket?  Hogyan mutatja meg ezt a szeretetét?</p> <p><i>Isten értékesnek tart bennünket</i>  Mitől értékes egy ember?  Mennyit érünk?  Mit jelent, hogy Isten értékesnek tart?</p> <p><i>Isten vigyáz rám</i>  Hogyan vigyáz ránk Isten?  Mit jelent, hogy mellettünk van Isten?</p>	<p><i>Környezetismeret:</i>  Családi kapcsolatok  A természeti környezet szépsége</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i>  Személyes élmények megjelentetése sík vagy plasztikus alkotásokban.</p>
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Értékesség, figyelem, szeretet, gyermekkor, felnőttkor, védelem

## 2. évfolyam

Tematikai egység	Isten terve és a megromlott világ	Órakeret 4 óra
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Bibliaismeret 1. évfolyam „Mi Atyánk” tematikai egysége	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:</b>	A gyermekek közötti konfliktusok kezelése. Az engedelmisség pozitív illetve az engedetlenség, önfejűség negatív következményeinek felmérése és tudatosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Az első család és konfliktusai</i> Milyen volt Kain és Ábel kapcsolata egymással? Hogyan jellemezhető Kain és Ábel kapcsolata Istennel? Mit eredményez a figyelmeztetés figyelmen kívül hagyása?</p> <p><i>Nóé bárkája</i> Miért Nóéhoz szólt az Isten? Miben kellett engedelmeskednie Nóénak? Miért volt özönvíz?</p> <p><i>Bábel tornya</i> Mit akart elérni az emberiség? Miért lett annyiféle nyelv a földön?</p>		<p><i>Vizuális kultúra:</i> A történetek képi, plasztikai ábrázolása.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Egyszerű ítéletalkotás történetek szereplőiről Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékban Szöveges üzenetek érzelmi tartalmának megértése A szituációnak megfelelő nyelvhasználat alkalmazása Nem verbális jelzések tartalmának felismerése</p>

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Kapcsolatok, felelősség, engedelmisség, engedetlenség, következmény
--------------------------------	---

Tematikai egység	Ósatyák	Órakeret 15 óra
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Az előző „Isten terve és a megromlott világ” tematikai egység	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Megfigyelni, ahogyan Isten megszólít embereket. Az Istenben vetett hit értékének felfedezése a történeken keresztül.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Ábrahám és Izsák története</i> Hogyan szólította meg Isten Ábrahámot? Miért vált külön egymástól Ábrahám és Lót? Mi történt Somoda és Gomora városával? Hogyan született Izsák? Mi volt Ábrahám legnagyobb próbája? Hogyan lett Izsáknak felesége?</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> Tájékozódás térképen Írányok, arányok, útvonaltervezés</p>

<p><i>Ézsau és Jákob története</i>          Hogyan született Ézsau és Jákob?          Mi lett a következménye annak, hogy Ézsau eladta elsőszülöttségi jogát?          Milyen módon szerezte meg Jákob az apai áldást?          Mi volt Jákob álma és fogadalma?          Hogyan lett Jákobnak családja?          Milyen volt a kapcsolata Lábánnal?          Mit jelent Istennel tusakodni?          Mi lett Ézsau és Jákob sorsa?</p> <p><i>József története</i>          Mi volt József álmának jelentősége?          Miért adták el Józsefet testvérei?          Hogyan engedelmeskedett József Istennek a nehézségek között is?          Mi lett József hitének, hűségének jutalma?</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat, Vizuális kultúra:</i>          Finommozgás fejlesztése (só-liszt gyurmázás)          Reprodukció, olvasott esemény vizuális kifejezése</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i>          alapvető erkölcsi-esztétikai kategóriák (szép-csúnya, jó-rossz, igaz-hamis).</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i>          elképzelt dolog vizuális megjelenítése; különböző anyagok használata a kifejezés szándékával; képzeletbeli helyek, terek megjelenítése; szereplők megjelenítése különféle technikákkal.</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>Isten elhívása, Isten követése, engedelmesség, hit</p>

<p><b>Tematikai egység</b></p>	<p><b>Isten megszabadítja népét I.</b></p>	<p><b>Órakeret 4 óra</b></p>
<p><b>Előzetes tudás, tapasztalat</b></p>	<p>Az előző „Ósatyák” tematikai egység</p>	
<p><b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:</b></p>	<p>A megvetettség helyzetének tudatosulása és megértése, miért jár rossz következményekkel.          Isten történelem alakító hatalmának felismerése.</p>	



Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Mózes születése</i>  Miért kellett rejtegetni az újszülött Mózeset?  Honnan kapta Mózes a nevét?  Ki és miért mentette őt meg?</p> <p><i>Mózes elhívása</i>  Hogyan szólította meg Isten Mózeset?  Mit ígért neki Isten?  Hogyan készítette fel Isten Mózeset a küldetésre?</p> <p><i>A tíz csapás</i>  Mi volt Isten parancsa a fáraó felé?  Milyen csapásokkal sújtotta Isten az egyiptomiakat?  Miért érte őket ez a sok nehézség?</p> <p><i>Páskabarány</i>  Milyen módon készített Isten szabadítást népének?  Mit kellett ehhez nekik is megtenniük?  Milyen ünnepünk kötődik az egyiptomi szabaduláshoz?</p>	<p><i>Vizuális kultúra, Technika és életvitel:</i>  Élményszerű ábrázolási módok, illusztrációk készítése, kézműves technikák megismerése (kosárfonás, papírszövés)</p> <p><i>Dráma és tánc:</i>  Szituációs játékok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i>  Állatok, természeti jelenségek ismerete</p> <p><i>Ének-zene:</i>  Alkalomhoz illő dalszövegek pontos ismerete  Ritmus, tempó, dallam</p>

Tematikai egység	Jézus az Isten Fia	Órakeret 7 óra
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Bibliaismeret 1. évfolyam „Jézus élete” tematikai egysége	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:</b>	Megismerni Jézus csodálatos hatalmát. Az elesettek, betegek felé való segítségnyújtás szükségének megértése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Jézus csodái:</i>  Minek a jele volt a kánai menyegzőn tett csoda?  Mi volt a jelentősége a csodálatos halfogásnak a tanítványok életében?</p> <p><i>Jézus gyógyításai:</i>  Hogyan viszonyult Jézus a betegekhez, betegségekhez?  Mi volt a feltétele annak, hogy valaki meggyógyuljon?</p> <p><i>Jézus életre kelti a holtat:</i>  Mi volt a célja Lázás feltámasztásának?  Mit jelentett ki magáról ezen keresztül Jézus?</p> <p><i>Jézus szabadító hatalma:</i>  Kinek van szüksége szabadításra?  Mitől tud Jézus megszabadítani?  Mit kell tennie annak, akit Jézus megszabadít?</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i>  Médiaélmények felidézése és kifejezése szóban, vizuálisan.</p> <p>Jelmez, kellékek készítése.</p> <p>Jelek, jelképek.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i>  Dramatikus játékok, improvizációs játékok</p>	

<b>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</b>	Bibliai történetek a tanulók életkorának megfelelő szintű ismerete: - A „Mi Atyánk” , a 1.Kor.15: 3-4. és a János 3:16. memoriter szintű ismerete - Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban - A tanuló életkorának megfelelően tudja saját szavaival elmondani, hogy kicsoda Jézus és miért jött el, és mit jelent az, hogy Isten szereti őt. - A Rm 3,23. a Zsid.13:5. és az Ézs.61:1. memoriter szintű ismerete - Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban - A tanuló életkorának megfelelően tudja saját szavaival elmondani, hogy mi a bűn, mit jelent Istennek engedelmeskedni, őt követni. - Bibliai történetekkel igazolja, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.
---	--

## 3. évfolyam

Tematikai egység	Biblia	Órakeret 2 óra
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Bibliaismeret 1-2. évfolyamának tanítása a Bibliáról	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Annak felismerése, hogy a Biblia Isten szava és 66 kisebb könyvből áll. Megérteni, hogy a Biblia több író által szerkesztett könyv.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>A Biblia könyvei</i> Tekercsek csoportosításra (megjelölve a 2 nagy rész, és kisebb csoportok) Hány nagy részből áll a Biblia? (Ó és Újszövetség) Mi a Biblia szó jelentése?</p> <p><i>A Biblia írói</i> Ki adott parancsot Mózesnek az Igék leírására? Mire írta le Mózes az Igéket? Ismerős szerzők megkeresése az előző évfolyamok anyaga alapján, néhány szerző foglalkozása – Milyen embereket használt Isten a Biblia megírására? (néhány bemutatása – királytól a földművesig) Miért Isten Igéje a Biblia?</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> Tárgyak világa Régi Bibliák bemutatása Miért őrzik a régi tárgyakat múzeumban? Miért változnak a tárgyaink?</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Kedvenc igeversünk vizuális ábrázolása Emberábrázolás a művészetben (érzelmek kifejezése)</p>

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Biblia, Isten Igéje, Szerzőség
--------------------------------	--------------------------------

Tematikai egység	Isten megszabadítja népét II.	Órakeret 7 óra
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Bibliaismeret 2. évfolyam „Isten megszabadítja népét I.” tematikai egysége	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Isten többféleképpen megnyilvánuló szabadító hatalmának felismerése. Megérteni, hogyan formálta Isten a népet, mint közösséget a vándorlás során.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Átkelés a Vörös-tengeren Mit tett Izrael népe, mikor félt? Hogyan válaszolt nekik Isten? Miért menekültek meg?</p> <p>Az aranyborjú Mit tett Izrael népe, mikor bizonytalanságba került?</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> az emberi kommunikáció; beszéd, testbeszéd, arckifejezés, gesztusok:</p>

<p>Miért bocsátott meg Isten?</p> <p>A tízparancsolat</p> <p>Miért volt szükség a parancsolatokra?(kapcsolatok)</p> <p>A szent sátor és a szövetség ládája</p> <p>Mire emlékeztette az embereket a szövetség ládája?</p> <p>Mit fejezett ki, hogy a Szent Sátrat megépíthették?(közösség)</p> <p>Az ércbíró</p> <p>Mit tett Izrael népe, mikor türelme végképp elfogyott, elfáradt?</p> <p>Mi segít nekünk is ilyen helyzetben? (egyéni szabadulás útja)</p> <p>Kémek Kánaánban</p> <p>Milyen földet szánt népe hazájának Isten?</p> <p>Mi lett a következménye a közösség hitetlenségének?(közös szenvedés)</p> <p>Bálám története</p> <p>Hogyan védte meg Isten a népét környezetét, ellenségei rosszsindulatától?</p>	<p>félelem és öröm kifejezése</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szituációs játékok: pletyka terjedése</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> „kötéltábla” elkészítése nyomtatott útmutató alapján az osztályterembe „a mi szövetségládánk” (osztályemlékek Isten munkájával kapcsolatban)</p>
--	--

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Szabadulás, bálvány, parancsolat, Szent sátor, Szövetség láda, kémek, áldás és átok
--------------------------------	---

Tematikai egység	Honfoglalás	Órakeret 3 óra
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Bibliaismeret 2. évfolyam „Isten megszabadítja népét II” tematikai egysége	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:</b>	Haza, honfoglalás megértése. Felismerni, hogy a nehézségek legyőzhetőek Isten segítségével.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Ráháb és a kémek</p> <p>Hogyan vigyázott a kémekre Isten?</p> <p>Miért segítette Ráháb a kémeknek?</p> <p>Átkelés a Jordánon</p> <p>Miért mutatta meg Isten újra a ”vizes” csodát az új nemzedéknek?</p> <p>Jerikó elfoglalása</p> <p>Mire volt szükség a város elfoglalásához? (konkrétan és átvitt értelemben)</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> keresztény jelképek (hal, kereszt)</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a közösségért végzett munka –az osztály otthonossá tétele</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Jerikó körbejárása és leomlása-</p>

	építés – és szerepjáték és zene fényképezéssel
--	---

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Haza, honfoglalás, bátorság, engedelmesség, Isten segítsége
------------------------------------	---

Tematikai egység	Jézus példázatai	Órakeret 6 óra
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Bibliaismeret 1-2. évfolyamának Jézussal kapcsolatos tematikai egységei	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A példázat, mint irodalmi műfaj felismerése. Megérteni, hogy Jézus példázatai miről tanítanak.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A mustármag példázata Mi a példázat? Miből indul ki és hogyan változik Isten országa?</p> <p>A kösziklára épített ház példázata Miért pusztult el az egyik és maradt meg a másik ház? Életünk háza mikor marad meg?</p> <p>Az irgalmas samaritánus példázata Ki volt, aki a bajbajutott emberen segített? Ki a felebarátom, kinek tartozom szeretettel, irgalommal?</p> <p>A magvető példázata Mit jelent Isten Igéje? Mit kell ahhoz, hogy Isten beszédéből jó dolgok szülessenek az életben? (hallom-értem-teszem)</p> <p>A farizeus és a vámszedő példázata Kiknek mondta Jézus ezt a példázatot? Hogyan beszéljünk Istenhez?</p> <p>A talentumok példázata Milyen értékeket ad nekünk Isten? Miért adja?</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> anyagok tulajdonságai- homokasztal kísérlet, növény csíráztatása életfeltételek elsősegély</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ítéletek megfogalmazása, érvelés, vitakészség; mások véleményének megértése, elfogadása. <i>Kommunikációs</i> szokások, a viselkedés szabályai a személyes kapcsolatokban és az online közösségekben</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> különböző kultúrák tárgyi világával való ismerkedés (talentum)</p>

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Példázat, Isten országa, irgalom, szeretet, Isten Igéje, imádság, értékeink
------------------------------------	---

Tematikai egység	Jézus a szabadító	Órakeret 5 óra
------------------	-------------------	-------------------

<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Bibliaismeret 1-3. évfolyamának Jézussal kapcsolatos tematikai egységei
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:</b>	Tudatosítani, hogy Jézus képes bárkinek segíteni.
<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>	
<p>Zákeus Miért nem mert Zákeus Jézus közelébe menni? Mit tett Jézus ezzel a kirekesztett emberrel?</p> <p>Samáriai asszony Mit tett félre Jézus, mikor az asszonnal kezdett beszélgetni? Mit tudott Jézus az asszonyról, és mire jött rá az asszony?</p> <p>Nikodémus Miről beszélget Jézus ezzel a vezető emberrel? Mire figyelmezteti Jézus őt? Hogyan lehet örök életünk?</p> <p>A néma lélek kiűzése Jézus látta a betegség lelki hátterét – Hogyan segített?</p> <p>Péter árulása Szerette-e Péter Jézust? Miért hazudott? (Hogyan jött rendbe a kapcsolata Jézussal?)</p> <p>Húsvét – A két lator Kiket feszítettek keresztre? Hogyan viszonyult Jézushoz a két lator? Kin tudott Jézus segíteni élete utolsó pillanataiban is?</p>	<p><b>Kapcsolódási pontok</b></p> <p><i>Környezetismeret:</i> betegségek fizikai, lelki tünetei</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ismerkedés, beszélgetés kezdeményezése ma</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> helyek, helyszínek megjelenítése személyes élmények alapján;</p> <p><i>Erkölcstan:</i> önismeret szociális érzékenység fejlesztése konfliktuskezelés</p>

<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	kirekesztettek, hagyomány, farizeus, Messiás, újjászületés, örök élet, hazugság, megbocsátás, keresztre feszítés
--------------------------------	--

<b>Tematikai egység</b>	<b>Apostolok cselekedetei I.</b>	<b>Órakeret 7 óra</b>
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	A Bibliaismeret 1-3. éves anyagából Jézus életével kapcsolatosan ismert a tanítványok személye	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:</b>	A Szentlélek személyének megismerése A Szentlélek bennünk él és segít	
<b>Ismeretek/fejlesztési követelmények</b>		<b>Kapcsolódási pontok</b>
<p>Mennybemenetel – Bevezetés A feltámadt Jézus miért búcsúzott el tanítványaitól? Milyen feladatot adott a tanítványoknak és mit ígért nekik segítségül?</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szituációs játék: tanúskodás</p>

<p>Mátyás megválasztása Miért kellett új apostolt választani? Ki választotta ki az apostolt? Hogyan?</p> <p>A Szentlélek kitöltetése Milyen különleges, látható jele volt annak, hogy Isten Szentlelke a tanítványokra szállt? Miért volt szükség erre a csodára?</p> <p>A Szentlélek megszólít – Az első gyülekezet Mit mondott el a „gyáva” Péter Jézusról? Mi történt a beszéd nyomán az emberekkel, mit tettek?</p> <p>A Szentlélek ad erőt, amihez nincs - István megkövezése Milyen különleges képességeket adott a Szentlélek Istvánnak? Mit tettek a féltékeny emberek vele? Amikor Istvánt bántalmazták, hogyan válaszolt erre?</p> <p>A Szentlélek meggyógyít - Az ékes kapu sántája Mit kért a beteg ember a tanítványoktól? Mit kapott?</p> <p>A Szentlélek vezet – Fülöp Mit üzent Isten Fülöpnek? A Szentlélek hogyan segítette Fülöpöt feladatában?</p>	<p>nyelvek akkor és ma a gyógyulás - szerepjáték</p> <p><i>Erkölcstan:</i> önismeret szociális érzékenység fejlesztése konfliktuskezelés</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>várakozás, Szentlélek, apostol, gyülekezet, bátorság, vezetés, keresztelkedés</p>

## 4. évfolyam

Tematikai egység	Bírák kora	Órakeret 8 óra
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Bibliaismeret 3. évfolyam Honfoglalás tematikai egysége	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:</b>	A jó vezetők szerepének megértése. Pozitív attitűd kialakítása a vezetői felelősség felvállalására. Isten jelenlétének felismerése a különböző történelmi helyzetekben.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Debóra</i> Ki volt Debóra? Mi volt a bírák feladata? Mi a következménye annak, ha megszegjük Isten parancsait? Milyen próbákat állít elének az Úr? Miért választott az Úr nőket is szolgálatra, mikor ebben a korban alapvetően a férfiaké volt a vezető szerep?</p> <p><i>Gedeon</i> Ki volt Gedeon? Hogyan szólt hozzá Isten? Mit kellett megtanulnia Gedeonnak? Hogyan tapasztalhatjuk meg az Úr által nekünk adott erőt a feladataink során?</p> <p><i>Sámson</i> Mi volt a Sámson születéséről szóló ígéret? Milyen hőstettei voltak Sámsonnak? Hogyan vesztette el erejét? Mi volt az utolsó hőstette? Mit jelent Istennek szentelve lenni?</p> <p><i>Ruth</i> Miért követte Ruth idegen földre is anyósát? Ruth ragaszkodása hogyan vált áldássá? Kik származtak Ruthtól?</p> <p><i>Sámuel</i> Mik voltak Sámuel születésének körülményei? Mi volt Sámuel feladata, felelőssége? Mit jelentett Izrael életében a szövetség ládájának elvesztése? Hogyan lett királya a népnek?</p>		<p><i>Környezetismeret:</i> Térképhasználat: A történetek helyszínének térképen való megkeresése, feladatlap alapján az útvonal bejelölése, síkbeli tájékozódás</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Dramatizálás: A leírt élethelyzetek megjelenítése. Szöveges üzenetek érzelmi tartalmának megértése A szituációnak megfelelő nyelvhasználat alkalmazása. Helyes értékítéletek alkotása. <i>Vizuális kultúra:</i> A helyszínnek és környékének megformálása terepasztalként.</p>
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Vezetés, felelősség, döntéshelyzetek, következmény, teherhordozás, hős, áldás	



Tematikai egység	Jézus tanításai – A Hegyi beszéd	Órakeret 11 óra
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Bibliaismeret 1-3. évfolyamának Jézus Krisztusról szóló tematikai egységei	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:</b>	A helyes értékítélet kialakítása a tanulók gondolkodásában. Az Istennek tetsző életvitel elsajátítása és beépítése a személyes értékrendbe. Jézus Krisztus egyedülálló tanításának felismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>A boldogságról</i> Jézus szerint kik boldogok? Mit mond erről a mai kor?</p> <p><i>Adakozás, pénz</i> Mit jelent az adakozás? Hogyan kell adakozni? Mi az adakozás következménye? Milyen veszélye van annak, ha valaki nem adakozó?</p> <p><i>Imádkozás</i> Mit tanít Jézus az imádkozásról? Mit tanít a Miatyánkon keresztül?</p> <p><i>Karácsony – Jézus születése</i> Mi az advent? Milyen ígéretet kapott Mária és Erzsébet az angyaltól? Milyen szerepe volt Józsefnek Jézus életében?</p> <p><i>Gondviselés</i> Van-e okunk aggódni? Mit tanácsol Jézus az aggodással kapcsolatban? Milyen ígérete van a számunkra?</p> <p><i>Képmutatás (őszinteség)</i> Mi Jézus megoldása a képmutató viselkedéssel kapcsolatban? Hogyan tudjuk a gyakorlati életben ezt megvalósítani? Miért nehéz ezt megtenni?</p> <p><i>Aranyszabály</i> Hogyan lehet egy mondatban összefoglalni az emberi együttélés szabályát? Mit jelent ez a gyakorlatban?</p> <p><i>Megbocsátás</i> Mit jelent a megbocsátás nekem? Mit jelent a megbocsátás a másik embernek? Hogyan függ össze mindez az üdvösséggel?</p> <p><i>Isten akarata</i></p>		<p><i>Környezetismeret</i> Pénzhasználat, érték</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom</i> Szóbeli kifejezőkészség fejlesztése Bizonyítás, érvelés, indoklás. Logikus következtetés</p> <p><i>Vizuális kultúra</i> Történetek, szereplők megjelenítése különböző technikákkal</p> <p><i>Ének-zene</i> Ünnephez tartozó énekek, ritmus, hangulat, hangerő</p> <p><i>Dráma és tánc</i> Szituációs játékok, dramatizálás.</p>

<p>Honnan tudhatjuk, mi Isten akarata? Mi Isten legfontosabb akarata?</p> <p><i>A beszédről</i> Miről tanúskodik a beszédünk? Milyenek kellene lennie a helyes beszédnek?</p> <p><i>A gyűlöletről</i> Mi Jézus tanítása az érzelmek kezelésével kapcsolatban? Hogyan kell viszonyulnunk a negatív érzésekhez? Miért fontos az indulatok helyes kezelése?</p> <p><i>A nagy parancsolat</i> Miért kell parancsba adni a szeretet? Hogyan kell szeretnünk?</p>	
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Boldogság, adakozás, pénz, imádkozás, Advent, Karácsony, gondviselés, képmutatás, őszinteség, Aranyszabály, megbocsátás, gyűlölet, szeretet

Tematikai egység	Apostolok cselekedetei II.	Órakeret 11 óra
<b>Előzetes tudás, tapasztalat</b>	Bibliaismeret 3. évfolyamának Apostolok cselekedetei I. tematikai egysége	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:</b>	A megtérés fontosságának és jelentőségének megértése. Jézussal Krisztussal való személyes kapcsolat átformáló hatásának felismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Saul megtérése</i> Miért üldözte Saul az egyházat (Krisztus követőit)? Milyen feladatot kapott Jézustól látomásban? Mit jelentett a gyakorlatban az ő megtérése?</p> <p><i>Péter Liddában és Joppében</i> Péter milyen csodákat tett? Kinek a nevében gyógyított?</p> <p><i>Kornéliusz megtérése</i> Kik segítettek Kornéliusznak, hogy megváltozzon? Miért volt szüksége a megtérésre?</p> <p><i>Péter kiszabadul a börtönből</i> Miért volt Péter börtönben? Hogyan szabadult ki az apostol?</p> <p><i>Pál apostol első misszióútja</i> Kikkel indult el Pál erre az útra? Mi történt velük Lisztrában? Miről tanácskoztak Jeruzsálemben az apostolok?</p>		<p><i>Környezetismeret</i> Tájékozódás a térképen</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom</i> Nyelvi kifejezőképesség fejlesztése. Verbális és nonverbális megfogalmazások.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Történetek és szereplők megjelenítése; képzeletbeli utazás megjelenítése.</p> <p><i>Ének-zene</i> Ünnephez tartozó énekek, ritmus, hangulat, hangerő</p>

<p><i>Pál második misszióútja</i> Milyen csodák történtek Filippiben? Pál miről beszélt Athénban? Mi történt Pállal Korinthusban?</p> <p><i>Pál harmadik misszióútja</i> Miért indult el az apostol erre az útra? Mi volt az oka, hogy Efézusban zavargás tört ki?</p>	<p><i>Dráma és tánc</i> Szituációs játékok, dramatizálás Harmonikus mozgás</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>Megtérés, pálfordulás, apostol, misszió, csoda, igehirdetés, gyülekezet</p>

<p><b>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</b></p>	<p>Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban A tanuló tudja megfogalmazni, hogy mi a Biblia Ismerje a pusztai vándorlás és a honfoglalás főbb eseményeit: Átkelés a Vörös-tengeren, Tíz parancsolat adása, Az érc kígyó, Jerikó bevétele Életkorának megfelelően értelmezze a magvető és az irgalmas samaritanus példázatát, ismerje Zákeus, Nikodémus és Péter személyét. Tudja elmondani saját szavaival, hogy mit ünneplünk pünkösdkor, illetve mi a Szentlélek személyének a munkája a világban. Az Ároni áldás, a Jn 8:36. és a Rm 8:14-15. memoriter szintű ismerete Ismerje a következő bibliai személyeket: Gedeon, Sámson, Ruth, Sámuel, Péter és Pál. Az aranyszabály és a Nagy parancsolat, valamint a Mt.28:19-20. memoriter szintű ismerete Életkorának megfelelően ismertesse mit tanít Jézus a boldogságról, az adásról, az imádságról, a megbocsátásról, az őszinteségről és az indulatokról. Tudja elmondani saját szavaival, hogy mit ünneplünk adventkor.</p>
--	---